ח) פוכה נד., ב) [נעינ ב. ושיק].

ג) פוכה נג., ד) יומא לוז,

פ) [פפקחים מו], ו) חולין כוז,

ו) [לעיל לה:), ח) [דף קטר],

ע) [ויקרא טו], י) [דף עד:
וע"ש סוס' ד"ה האי מאלן),

ל) [ועי מוסי לקמן קיו: ד"ה אבל לא כרי], ל) [בפומון של מנחה ליוה"כ],

לג א מיי׳ פ״ה מהלכות שבת

הלכה כה: הלכה כה: לד ב שם הלי יח יע כ: לה ג שם הלכה כה: לו ד מיי פ"ח מהלכות שביתת לו ד מיי פ"ח מהלכות שביתת עשור הל"ג טוש"ע או"ח סימן תריא סעיף ב:

#### מוסף רש"י

כהנים זריזין הן. שכולס היו גני תורה וחרדים (לעיל כ.) דכיון שנכנס לעצודה בידוע שלמדוה שלמדום לעצודה בידוע שלמדוה להתקודש (ערובין קג.). שלש להבטיל את העם ישרש ההבטיל אח העם ממלאכה. כדמפכים בשילהי בשילהי בשילהי בשילה בשילה ועד להם. בשילה שליקון (לעיד להם. ושלש להבדיל בין קדש לחול. כשקדש היום להודיע שתשכה ויש מעתה חיוב סקילה שחשכה ויש מעתה חיוב סקילה כתובה בנו. שבות קרובה. של יו"ע עלמו או של אותה שבת עלמה שלריכה לבו ביום במקדם (פחוים m.). הרקעין, אע"פ שבה היום יו"ע היה אלן בו מלסכה, חוקעין להבדיל ממלסכת אוכל נפש מפני שהכנכת חמות מן היולא (שם). מוצאי שבת. חל להיות במולח שבת (שם). מבדילין. לפי שחילא חמור מן הנכנס לפי שחילא חמור מן הנכנס וחקיעה לין כאן (שם). יס יכנו ממול מן האכנ ותקיעה אין כאן (שם). הדרן עלך ואלו קשרים

## מוסף תוספות

בוו כבוו הבא הוקי הלחש. א. כשהקל ורצא הוקי הלחש. ב. כגון יו"ט שחל להיות בער"ש. הוקי הלחש. ג. שזהו דבר ידוע. מוסי הלחש. הבער"ש, י"ל משר"ה לא הוו בער"ש, י"ל משר"ה לא הוו בייכי למתקע. היענ"ח. ה. כמו שחוקעים ביו"ים שחל להיות בער"ש. מוסי הלחש. ביו ביוניים שחל ביו ביוניים שחל ביו ביוניים שחל ביו ביוניים ווחסי הלחש. ביוניים ווחסי הלחש. ביוניים ווחסי הלחש. להירות בער"ש. מופ' הכלח"ב.

1. זה יודעים. מופ' הכלח"ב.

1. ליוה"כ. כיעני"ל. ח. דהרי
שבת חמור טפי. כיעני"ל.

20. דהכי עירשא לן למפרך
טפי, דהרי מלחא דמהניא
לשנה זו גופא, י"ל דהבדלה
אפי על הכוס לא עבדא פרסום לרבים. דכל חד וחד מבדיל בביתו. ריטנ״א.

## רבינו חננאל

כי הוינן בבבל הוה אמרינן הא דתניא יוה״כ שחל להיות ערב דתני אוה"כ שחל ההיות עוב.
שבת לא היו תוקעין, ובמוצ"ש
לא היו מבדילין, דברי
הכל היא. כלומר מפני מה
תוקעין בע"ש כדי להבדיל מן
המלאכה, כיון שע"ש יוה"כ
הוא אין שם מלאכה שצריכין
תקיעה להמיטלן. וכן הבדילה
היי להחיר העם למלאכה כדי להתיר העם למלאכה, בדי להחזיר העם למהעבה, וכיון שמוצ"ש יוה"כ אין בו התר מלאמה לפיכך אין צריך להבדלה. וא"ר זירא כי סליקי להתם ואשכחתיה ליהודה בריה דר"ש בן פזי . ראומר הא מתניתין ר״ע היא, דאומר הא מתניתין ד"ע היא, דלא שני ליה בין שבת ליוה"כ. דהא לא חלבי שבת קריבין ביוה"כ ולא של יוה"כ בשבת, לפיכך לא צריך הכירא בין האי להאי. אלא לר׳ ישמעאל דשני ליה, ליתקע במ"ש ליוה"כ דליהוי הכירא לכהנים להקריב מה שנותר מחלבי שבת. וא״ל ה' זירא אפילו לר' ישמעאל דשני ליה בין שבת ליום הכיפורים, כהנים זריזין הן הכיפורים, כהגנים זריזין הן ויודעין שחלבי שבת קריבין ביוה"כ לא בעי תקיעה באבדלתא. איני דכהנים זריזין הן, והתנן ג' להבדיל בין נקודשן לחול. ושנינן הא קקרשן לחול. ושנינן הא דתנן להבדיל בין קדש לחול אינה שנויה לגבי כהנים אלא לישראל בלבד, כדאמר אביי התם ביומא לענין נברשת של זהב שעשת הילני על פתח ההיכל להודיע עת ק"ש. דלאו

ליתקע כי היכי דלידעו דחלכי שבת קריבין ביום הכפורים. הך תקיעה בע"ש קאמר כדפירש בקונטרס אבל יוה"כ שחל באחד בשבת לא תקעי במולאי שבת להודיע שיוה"כ הוא קל דאדרבה מתוך התקיעה יהא נראה שהוא חמור דכל תקיעות

שתוקעין בע"ש או עי"ט תוהעיו בכניסת חמורב ולהכי אמר בסמוך י"ט שחל במול"ש מבדילין ולא תוקעין ולא תקעי להודיע דחלבי שבת קריבין בי"ט ומיהו התם דבר ידוע הוא שי"ט קיל הוא משבת והא דפריך עלה בסמוך ואמאי ליתקע כי היכי דלידעי דשרי שחיטה לאלתר אותה תקיעה אינה אלא להודיע שהוא לילה ולא להודיע שי"ט קל הוא משבתג והא דלא קאמר הכא ליתקע כי היכי דלידעו דחלבי יוה״כ אין קריבין בשבתד דהא כי לא תקעיה נמי מחמת<sup>ו</sup> ששבתי ויוה״כ שוין חין קריבין של זה בזה אם כן התקיעה אינה מוכחת שלא יהיו קריבין של יוה"כ בשבת והא נמי לא בעי למיפרך וליבדיל במולאי שבת דלידעי דחלבי שבת קריבין ביוה״כ" דהא אפי׳ מבדיל בבית הכנס׳ ברבים אין פרסום בהבדלה כמו

וליתקע כי היכי דלידעו דשרי בקניבת ירק. ה״ה דהוה מני למיפרך אליבא דר׳ ישמעאל ליתקע כי היכי דלידעו שמליעין את המטות מיוה"כ לשבת אלא ניחא ליה

:בתקיעה

למיפרך לכ"ע: אמר רב יוסף לפי שאין דוחין שבות התיר. לעיל כי פריך ליתקע כי היכי דלידעו דחלבי שבת קריבין כו׳ לא הוה מלי לשנויי הכי דאין זו התרה מה שמתירין להקריבם אלא חומרא הוא שיקטירו האימורים ולא יבאו לידי נותר ויש חומרא בדבר שחייבין להקטירם: אלא לקניבת ירק. נראה לר"י דאקמכתא בעלמא הוא דאי מדאורייתא ביוה"כ נמי ליתסר

והא דאמר בפרק כלל גדול (לעיל עג:) האי מאן דקניב סילקא חייב שתים התם מיירי במחובר והכא איירי בתלוש כדפירש בקונטרס ולא דמי להא דאמר בפרק כלל גדולי האי מאן דפרים סילקא חייב משום טוחן דהתם מיירי כשעושה חתיכות דקות

מאד והכא מיירי כשעושה חתיכות גדולות: לעולם למלאבה. וקניבת ירק דברייתא היינו שעושים דק דק דהוי איסור דאורייתא דלמי לטוחן א"נ במחובר: לשיל ואמאי דיתקע כי היכי דלידעו שרי בשחימה. לא להודיע די"ט קיל אלא להודיע שהוא לילה וכן אומר ר"י מה שתוקעים במולאי יוה"כ אינו אלא להודיע שהוא לילה ויאכילו את בניהם שהתענו וגם להכין סעודת מולאי יוה"כ שהיא כעין י"טי כמו שיסד הפייטן אחר גמר מילוי אכול בדלוי ורלוי ולא כמחזורים שכתוב בהן שהתקיעה זכר ליובל כי למה תוקעין בכל שנה ושנה וכי היה יובל בכל שנה ושנה:

## הדרן עלך ואלו קשרים

לבתנים איתעביר, אל שאר לבתנים איתעביר, אל שאר עמא דבירושלים, הכא גמי תקיעה לאו לבתנים היא אלא לשאר עמא דבירושלים. ואקשינן תוב וליתקע בהדי הבדלה לשאר עמא דנידעו דשרי להו קינובת י

סכי הוינא בבבל הוה אמרי הא דתניא איוה"כ סכי הוינא בבבל שחל להיות ע"ש לא היו תוקעין ובמוצאי שבת לא היו מבדילין דברי הכל היא כי םליקנא להתם אשכחיתיה ליהודה בריה דרבי שמעון בן פזי דיתיב וקאמר ר' עקיבא היא דאי רבי ישמעאל כיון דאמר חלבי שבת קריבין ביום הכיפורים ליתקע כי היכי דליהוי ידעי דחלבי שבת קריבין ביום הכיפורים ואמינא ליה אנא ייכהנים זריזין הן אמר ליה מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי מי אמרינן כהנים זריזין הן והתנן ישלש להבמיל את העם ממלאכה שלש להבדיל בין קודש לחול סכדאמר אביי לשאר עמא דבירושלים הכא נמי לשאר עמא דבירושלים וליתקע כי היכי דלידעי דשרי בקניבת ירק מן המנחה ולמעלה אמר רב יוסף לפי שאין דוחין שבות להתיר ורב שישא בריה דרב אידי אמר שבות קרובה התירו משבות רחוקה לא התירו ושבות קרובה התירו יוהתנן יום מוב שחל להיות ערב שבת תוקעין ולא מבדילין מוצאי שבת מבדילין ולא תוקעין ואמאי ליתקע כי היכי דלידעי דשרי בשחימה לאלתר אלא מחוורתא כדרב יוסף אמר רבי זירא אמר רב הונא ואמרי לה אמר רבי אבא אמר רב הונא יוה"כ שחל להיות בשבת אסור בקניבת ירק אמר רב מנא תנא 🕫 מנין ליוה"כ שחל להיות בשבת שאסור בקניבת ירק ת"ל ישבתון שבות למאי אילימא למלאכה והכתיב 2לא תעשה כל מלאכה אלא לאו אקניבת ירק ש"מ אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן יוה"כ שחל להיות בשבת מותר בקניבת ירק מיתיבי מנין ליוה"כ שחל להיות בשבת שאסור בקניבת ירק ת"ל שבתון שבות למאי

הילני המלכה על פתחו של היכל בשעה שהחמה זורחת נילולות יולאות הימנה והכל יודעים שזמן ק"ש הגיע ומותבינן ורמינהו הקורא ק"ש עם אנשי משמר לא יצא אלמא לאו בזימנא קריין ואמר אביי הא סימן דנברשת לשאר עמא שיקראו ק"ש בעונתה: וליתקע. בין לר"ע בין לרבי ישמעאל לאודועי דקל הוא משבת דיוה"כ שרי בקניבת ירק תלוש לנתק העלין מן הקלחין כדי להשוותם שיהו מוכנים לחתכן ולפרמן דאמרינן לקמוף דשרי משום דהוי עינוי שרואה ומזמן ואינו אוכל: קניבה. כי ההיא דכלל גדול (לעיל עג:) האי מאן דקניב סילקא אלא דהתם במחובר אילימא למלאכה והכתיב לא תעשה כל והכח בתלוש: לפי שחין דוחין שבות מלאכה אלא לאו בקניבת ירק לא לעולם להסיר. תקיעת שופר שבות הוא למלאכה ולעבור עליה בעשה ול"ת תניא וקאמרת דלידחיה להודיע היתר כוותיה [א] דרבי יוחנן יוה"כ שחל להיות בשבת בקניבת ירק אין דוחין שבות להתיר אלא לאסור כגון יו"ט שחל להיות

בע"ש תוקעין להבטיל ולהבדיל: ורב ששם בריה דרב חידי חמר לעולם דוחין שבות להתיר. אי הוה מיבעי לן היתרא האידנא אבל השתא דלא מיבעי לן קניבת ירק ביוה"כ שחל להיות בע"ש שהרי בשבת לא יבשלום ולא תהא תקיעה זו אלא להודיענו היתר בשנה אחרת שיחול יה"כ באמצע שבת לא התירו: שבות קרובה. כלומר דחיית שבות התירו ללורך דבר קרוב ולא ללורך דבר רחוק: חוקעין. להבטיל את העם ממלאכה המותרת ביו"ט כגון אוכל נפש ולהבדיל בין הקודש ובין החול: ולא מבדילין. בתפלה ועל הכום דלא תקנו לומר הבדלה אלא ביציאת קודש ובכניסת חול ולא בכניסת קדש וביליאת חול דהתם שייך לקדושי יומא וקדוש יום שמקדשין על היין הוי היכירא דיליה: מולאי שבת. ואם חל יו"ע במולאי שבת מבדילין בתפלה ועל הכוס המבדיל בין קודש לקודש מפני שהקודש

מותר

כי הוינא בכבל. כשלמדתי תורה בבבל קודם שעליתי לא"י: לא

היו חוקעין. שש תקיעות שתוקעין בע"ש" להבטיל ולהבדיל משום

דיוה"כ קדוש כשבת ואסור בכל מלאכה: ובמול"ש. אם חל בו יוה"כ:

לה היו מבדילין. בתפלה המבדיל בין קדש לקדש כמו שמבדילין

בי"ט שחל להיות במול"ש: דברי הכל

היא. לא הוה מסיקנא אדעתאי דתיהוי

בפלוגתה דרבי ישמעהל ורבי עהיבה

דמתני': רבי עקיבה היה. דחשיב

ליה יוה"כ כשבת הלכך לא בעי

למתקע להבדיל בין זה לזה להיכרא

דלא תקעינן אלא בין יום קל ליום חמור וכי היכי דבשבת לא תקעי

להבדיל כהנים מלהקריב חלבי שבת

ביוה״כ ביוה״כ נמי לא תקעינן להבדילן

מלהקריב חלבי יוה"כ בשבת: דחי

ר׳ ישמעאל. כיון דקיל ליה יוה״כ

משבת ליתהע להבטיל מהחריב חלבי

יוה"כ בשבת ובתקיעה זו יבינו שהוא

יום הקל ולכשיחול יוה"כ במולאי שבת

ולא יתקעו ידעו שמותר להקריב בו

חלבי שבת: וריוים הם. בקיחים הן

בכל ואין לריכין סימן דכתיב בהן

יורו משפטיך ליעקב (דברים לג):

והתנו. במסכת סוכה: ג' להבעיל

כו'. ומני להו בתקיעות שבמקדש אין

פוחתין מכ"א תקיעות במקדש וקס"ד

מדתקעי להו במקדש להיכרא דכהנים

תקעי להו: כדחמר חביי. בסדר

יומא בפרק ג' גבי נברשת שעשתה

חמור יוצא ונכנס קל: **ולא חוקטין.** מבעוד יום להבטיל ולהבדיל דהא היוצא חמור והיום לא עשו שום מלאכה: **ואמאי**. אי ס"ד דוחין שבות להתיר לצורך דבר קרוב יתקע משחשיכה לידע דשרי בשחיטה לאלתר: **אסור בקניבת ירק.** ולא מבעי בשבת דעלמא דאסור משום שבות דקטרח משבת לחול אלא אפילו האידנא דיש כאן עינוי דהא בשאר יוה״כ ששאר שבות אסור זה מותר השתא דחל בשבת לא שרו רבנן: **אמר רב מנא סנא כו': ס"ל.** בשבת בראשית שבתון שבת קדש ושבתון משמע שבות: ולמאי. באיזה קניבה אסר לן קרא: אילימא במלאכה. כגון מחובר: הא כחיב לא מעשה כל מלאכה. והא תו למה לי: אלא לאו לקניבת ירק. בעלמא בתלוש דמידי דלאו מלאכה קאי עליה בעשה דשבתון שבות וכיון דמדאורייתא אסור בכל שבתות השנה הכא לא שרינן ליה משום עגמת נפש למידחי איסור דאורייתא ובשאר יוה"כ שרי לעגמת נפש ואע"ג דכתיב ביה נמיש שבתון שבות לאו ממלאכה הוא אלא מכל דבר המעכב מלהמענות מדסמכינן לועניתם הכי דרשינן לה בפרק בתרא דיומא (דף עד.) לרחיצה וסיכה ודומין להם:

ע"ן לס לפרק לחולות (לף עד.) (לולונים (ס'לט (לולוני) לס'לט (לולונים (מ'לט (לולונים (לונים (לולונים (לונים (לולונים (לונים (לונים (לונים (לונים (לונים (לו צומא רבא כחד בשבא. ואם חל בשבת צומא רבא בעירובתא. שמעינן מינה דאע"ג דסתם משנה היא, דחויה היא ומשנת יחיד היא ולאו דסמכא היא. וכז כל משנה והלכה שהיא כיוצא בה. וכולז בד"ר ואוד"ו בה תלויז. שהלכה למשה מסיני שלא לקבוע יו"כ סמוד לשבת בין מלפניה בין מאחריה. ו**לענין** קניבת ירק הלכתא יוה״כ שחל להיות בשבת אסור בקניבת ירק ואפילו מן המנחה ולמעלה.

מן המנחה ולמעלה, דהא קי"ל דבשבת אסור לקנב ירק ולהניח לערב משום בורר, ואמרינן (עעיל עד) אמר אביי בורר ואוכל לאלתר בורר ומניח לאלתר אבל שלא לאלתר לא יברור, ובסיפא אמרוה קמיה דרבה, אמר שפיר אמר נחמני. אבל ביוה"כ מותר לברור . ין ולאחר שבת מבדילין ולא תוקעין, ואי אמרת רשות קרובה התירו, ליתקע במיעל יו״ט שחל להיות לאחר שבת, כי

# תורה אור השלם

ויאמֶר אֲלַהָם הוּא אֲשֶׁר ר יְיִ שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת לֶדֶשׁ לַיְיִ מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו ואת כל ָבְּשֶׁר וְּבְּשֶׁר וְּשֵׁרְר וְּשֵׁרְר וְּבְּעְר הָעִדְף הַנִּיחוּ לְכָם לְמִשְׁמֶּרְת עֵד הָבַּקֶר: שמות טז כג 2 וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַּבְּת לִייָּר אֱלֹהָיוּך לא תִעשָׁה כְּל מלאכה אתה ובנה ובתה עַבְדְּךְ וַאֲמָתְרְּ וּבְהָמְתֶּךְ וְגַרְךְּ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרִיף: שמות כ ט אַשָּׁר בִּשְׁעָרִיף:

הגהות הב"ח (א) גמ' אמר רב מנא תביא נמי הכי מנין ליוה"כ:

הגהות הגר"א [א] גמ' דר' יוחנן. ל"ל דרב הונא (ר"ל לגי' הרמב"ס :(ກ″ກາ

## רבינו חננאל (המשך)

. דנידעו דשרי לשחיטה לאלתר ועמדה הקושיא ונדחה הא . דרב שישא, ואסיקנא אלא מחוורתא כדרב יוסף. וקשי מווורות כודב יוסף. וקשי לן בהא שמעתא, הא דאמר רב יהודה בריה דר"ש בן פזי הא מתניתא ר' עקיבא היא, דאי ר' ישמעאל הא אמר חלבי דאירי ישמעאל הא אמר חלבי שבת קריבין ביוה"ל ליתקע במ"ש ליוה"ל כל היכי דנידעו (וחלבי) (דחלבי) שבת ביוה"ל קריבין. וקשיא לן וכי יש תקיעה במ"ש דאמר ליתקע במ"ש. והיו מן החכמים מפרשין ואמרי' האי גירסא . מאן דגריס ליתקע טעותא דלידעו דחלבי שבת קריבין . ביוה״כ. וסמכי׳ בתלמוד א״י ביוה כ. וטמכי בותמה אי דגרסינן ר' זעירא בשם ר' חסרא יוה"כ שחל להיות ע"ש אין תוקעין, לאחר שבת אין מבדילין. אימא כר"ע, ברם כר' ישמעאל מבדיל שכן כו ישמעאל מבויל שכן חלבי שבת קריבין ביוה״כ. א״ר זעירא קומי ר' מנא אפילו כר' ישמעאל לא יבדיל כלום הוא אלא להתיר יבדיל שהוא אסור אילו הקטיר . חלבי שבת בשבת שמא אינו מתיר. ופירוקא דר׳ זירא בתלמודא דילן היינו טעמא דלא מבדילינן משום דכהנים זריזין, טפי עדיף. וטעמא דרב שישא בריה דרב אידי נמי איגליא לן מהתם, דגרסינן התם א"ר ישמעאל אחוי מותר להדיח כבשים ושלקות, . כלומר דברים שאסורים בשבת ומותרים ביוה"כ. ומשני לא יהותהים ביוח כ. ומשני כא מן המנחה ולמעלן מותר להדיח דאלמא (שבת דחוקה) [שבות רחוקה] היא. ויבדיל מן המנחה ולמעלה. ושנינן מה נפשך כוס אין כאן נר אין כאן. במה מבדילין אבין כתפילה. וראינו שנ בה רבינו האיי הגאו ישראל יחיה ויפרה ישראל יחיה ויפרה האי קושטא קושטיא היא, מיהו מחויא מילתא דבערב איכא טובא, אלא מיהו כד הוי ערב יוה"כ ועיו"ט חול.

אבל כד הוי הודש לא תקעינז.